

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ  
УНІВЕРСИТЕТ**

**СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ**

**Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти**

*сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015*

**Кафедра філософії, соціології та політології**

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

вченою радою

(пост. п. 7 від «25» серпня 2020 р.)

Ректор

А. А. Мазаракі

**СОЦІОЛОГІЯ /  
SOCIOLOGY**

**РОБОЧА ПРОГРАМА /  
COURSE OUTLINE**

|                  |                                   |   |                               |
|------------------|-----------------------------------|---|-------------------------------|
| освітній ступінь | молодший бакалавр                 | / | junior bachelor               |
| галузь знань     | <u>12 Інформаційні технології</u> | / | <u>Information Technology</u> |
| спеціальність    | <u>122 Комп'ютерні науки</u>      | / | <u>Computer Science</u>       |
| спеціалізація    | <u>Комп'ютерні науки</u>          | / | <u>Computer Science</u>       |

**Київ 2020**

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ  
заборонено**

Автори: Ю.І. КУЛАГІН, кандидат філософських наук, професор,  
М.П. КУХТА, доктор соціологічних наук, доцент,  
О.В. КРАСІЛЬНІКОВА, кандидат історичних наук, доцент.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри  
філософії, соціології та політології 14 квітня 2020 р., протокол № 14.

Рецензенти: А.Ю. МОРОЗОВ, доктор філософських наук, професор.  
П.Г. ДЕМІДОВ, кандидат технічних наук, доцент, доцент  
кафедри комп'ютерних наук та інформаційних систем.  
А.А. НІЦОЙ, кандидат історичних наук,  
директор громадської організації «Центр стратегічних  
розробок».

**РОБОЧА ПРОГРАМА /  
COURSE OUTLINE**

|                  |                                   |   |                               |
|------------------|-----------------------------------|---|-------------------------------|
| освітній ступінь | молодший бакалавр                 | / | junior bachelor               |
| галузь знань     | <u>12 Інформаційні технології</u> | / | <u>Information Technology</u> |
| спеціальність    | <u>122 Комп'ютерні науки</u>      | / | <u>Computer Science</u>       |
| спеціалізація    | <u>Комп'ютерні науки</u>          | / | <u>Computer Science</u>       |

# 1. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

| Назва теми                                                         | Кількість годин       |           |                                      |                             | Форми контролю                    |
|--------------------------------------------------------------------|-----------------------|-----------|--------------------------------------|-----------------------------|-----------------------------------|
|                                                                    | Усього годин/кредитів | Лекції    | Практичні (семінарські) заняття / МК | Самостійна робота студентів |                                   |
| 1                                                                  | 2                     | 3         | 4                                    | 5                           | 6                                 |
| Тема 1. Соціологія як наука                                        | 17                    | 2         | 2                                    | 13                          | О, РП, Д, Е, ВОК, СТС, ЕК, КП, Е  |
| Тема 2. Соціальна теорія людини                                    | 17                    | 4         | 4                                    | 9                           | КТ, О, ТЗ, Е, ВОК, СТС, ЕК, КП, Е |
| Тема 3. Особистість в структурі соціуму                            | 20                    | 4         | 4                                    | 12                          | О, ВОК                            |
| Тема 4. Соціальна система суспільства                              | 17                    | 4         | 4                                    | 9                           | О, РП, Д, Е, ВОК, СТС, ЕК, Е      |
| Тема 5. Соціальна структура суспільства                            | 19                    | 4         | 4                                    | 11                          | КТ, О ТЗ, Е, ВОК, СТС, ЕК, КП, Е  |
| Тема 6. Соціальна організація суспільства                          | 18                    | 4         | 4                                    | 10                          | О, ВОК, РП                        |
| Тема 7. Соціальний процес                                          | 18                    | 4         | 4                                    | 10                          | О, ТЗ, Е, ВОК, СТС, ЕК, Е         |
| Тема 8. Соціальне управління                                       | 18                    | 4         | 4                                    | 10                          | КТ, О, РП, Е, ВОК, СТС, ЕК, Е     |
| Тема 9. Теорія та методика соціологічних досліджень                | 18                    | 2         | 2                                    | 14                          | О, ТЗ, Е, ВОК, СТС, ЕК, Е         |
| Тема 10. Організація і техніка проведення соціологічних досліджень | 18                    | 2         | 2                                    | 14                          | О, ВОК, СТС, ККР                  |
| <b>Разом:</b>                                                      | <b>180/6</b>          | <b>34</b> | <b>34</b>                            | <b>112</b>                  |                                   |
| Підсумковий контроль - екзамен                                     |                       |           |                                      |                             |                                   |

Умовні позначення: Д – дискусія; О – опитування; РП – реферативне повідомлення (дайджест); ТЗ – творче завдання; Е – есе; КТ – комп’ютерне тестування; ВОК – ведення опорного конспекту; СТС – складання термінологічного словника; ЕК – експрес-контроль; КП – конспект першоджерел; ККР – комплексна контрольна робота.

## 2. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

| Результати навчання                                                                                                    | Навчальна діяльність*                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Робочий час студента, |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|
| <b>Знати:</b><br>об’єктно-предметну сутність соціології.<br><b>Вміти:</b><br>визначити її рівні, структуру та функції. | <b>Тема 1. Соціологія як наука.</b><br><b>Лекція №1.</b><br>План лекції:<br>1. Історія виникнення та становлення соціології як науки.<br>2. Соціологія як система соціальних знань.<br><b>Список рекомендованих джерел:</b><br>Основний: 1, 2, 3, 5.<br>Додатковий: 3, 5, 32, 38.<br>Інтернет-ресурси: 1, 2, 3, 4.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 17<br>2               |
|                                                                                                                        | <b>Самостійна робота студентів.</b><br>1. Опрацюйте матеріал опорного конспекту з відповідної теми, визначивши (письмово) в лівому рядку конспекту назву проблеми, яка розглядалась на лекції.<br>2. В опорному конспекті складіть словник основних понять, які увійшли до міні лексикону відповідної теми.<br>3. <i>Виконайте індивідуально-творчі завдання у формі презентації:</i><br>3.1. Чим можуть знання з соціології допомогти мені у повсякденному житті?<br>3.2. Яким чином знання з соціології можуть вплинути на мою професійну діяльність?<br>3.3. Які проблеми у вивченні сім’ї цікавили б соціолога, психолога, педагога, юриста, демографа?<br>3.4. Які проблеми можна вирішити за допомогою соціологічних знань (навести приклади з основних сфер життя людини). | 13                    |

|                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
|                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>Семінар №1.</b><br>План семінару:<br>1. Об'єкт та предмет соціології.<br>2. Структура соціологічних знань.<br>3. Функції соціології.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 2       |
| <b>Знати:</b> основні складові історичної еволюції людини; сутність та структуру соціальної діяльності, основні етапи соціалізації як суспільного процесу.<br><b>Вміти:</b> провести сучасний аналіз процесу соціалізації в українському суспільстві. | <b>Тема 2. Соціальна теорія людини.</b><br><b>Лекція №2.</b><br>План лекції:<br>1. Людина як суб'єкт та продукт соціогенезу.<br>2. Соціалізація людини як суспільний процес.<br><b>Список рекомендованих джерел:</b><br>Основний: 1, 2, 4, 5.<br>Додатковий: 3, 5, 35, 36.<br>Інтернет-ресурси: 1, 2, 3, 4, 9.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 17<br>4 |
|                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>Самостійна робота студентів.</b><br>1. На основі вивчення лекційного матеріалу та відповідної теми в рекомендованій навчальній літературі, підготуйте вищенаведені питання семінарського заняття.<br>2. Опрацюйте матеріал опорного конспекту з відповідної теми, визначивши (письмово) в лівому рядку конспекту назву проблеми, яка розглядалась на лекції.<br>3. В опорному конспекті складіть словник понять, які увійшли до міні-лексикону відповідної теми.<br>4. Виконайте індивідуально-творчі завдання:<br>4.1. Структуруйте основні види своїх потреб за ступенем їх практичної важливості для Вас як студента.<br>4.2. Структуруйте основні (базові) цінності для Вас у Вашому житті.<br>4.3. Графічно намалюйте співвідношення (за об'єктом та змістом) понять «людина», «індивід», «індивідуальність», «особистість».<br>4.4. Структуруйте основні типи (види) своєї соціальної діяльності.<br>4.5. Наприкінці 60-х років XX століття в Америці вийшла книга Д. Морриса «Гола мавпа», в якій автор пише: «За фасадом сучасного міського життя та ж стара гола мавпа. Змінилися тільки назви: замість «полювання» ми говоримо «робота», замість «гнізда» – «будинок», замість «спарювання» – «одруження», замість «самка» – «дружина». Біологічна природа – | 9       |

|                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
|                                                                                                                                                                                               | <p>природа тварини формує соціальну структуру цивілізації, а не навпаки». Чи згодні Ви з цією точкою зору? Аргументуйте свою відповідь.</p> <p><i>5. Підготуйте презентацію на тему: «Трансформації ціннісних орієнтацій людини в умовах пандемії».</i></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |         |
|                                                                                                                                                                                               | <p><b>Семінар №2.</b><br/>План семінару:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Багатовимірність соціального в людині.</li> <li>2. Соціальна діяльність як універсальна форма існування людини в соціумі.</li> <li>3. Соціалізація як процес формування особистості.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 4       |
| <p><b>Знати:</b><br/>основні концепції особистості, її соціальну структуру та типи.</p> <p><b>Вміти:</b><br/>класифікувати основні типи особистості в сучасному українському суспільстві.</p> | <p><b>Тема 3. Особистість в структурі соціуму.</b><br/><b>Лекція № 3.</b><br/>План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Основні концепції особистості в історії соціологічної думки.</li> <li>2. Соціальна структура особистості.</li> <li>3. Класифікація типів особистості в сучасній соціології.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 20<br>2 |
|                                                                                                                                                                                               | <p><b>Лекція № 4.</b><br/>План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Соціальні статуси та ролі особистості: комплексна характеристика.</li> <li>2. Соціальна поведінка особистості: системний аналіз.</li> </ol> <p><b>Список рекомендованих джерел:</b><br/>Основний: 1, 3, 4, 5.<br/>Додатковий: 3, 5, 36, 38.<br/>Інтернет-ресурси: 1, 2, 3, 4, 9.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 2       |
|                                                                                                                                                                                               | <p><b>Самостійна робота студентів.</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. На основі вивчення лекційного матеріалу та відповідної теми в рекомендованій навчальній літературі, підготуйте вищенаведені питання семінарського заняття.</li> <li>2. Опрацюйте матеріал опорного конспекту з відповідної теми, визначивши (письмово) в лівому рядку конспекту назву проблеми, яка розглядалась на лекції.</li> <li>3. В опорному конспекті складіть словник понять, які увійшли до міні-лексикону відповідної теми.</li> <li>4. <i>Підготуйте презентацію на тему: «Статусний набір».</i> Опишіть у ній свій основний статусний набір та дайте відповіді на наступні питання:</li> </ol> | 12      |

|                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |         |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
|                                                                                                                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Які статуси в ньому є приписаними, а які досягнутими?</li> <li>- Визначте свій головний статус.</li> <li>- Поясніть, чому Ви так вважаєте?</li> </ul> <p>5. Підготуватися до диспуту на тему: «Статусні модернізації в умовах поширення масових інфекційних захворювань».</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |         |
|                                                                                                                                                                            | <p><b>Семінар № 3.</b><br/>План семінару:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Сутність та основні типи особистості в соціології.</li> <li>2. Соціальні статуси особистості: комплексний аналіз.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 2       |
|                                                                                                                                                                            | <p><b>Семінар № 4.</b><br/>План семінару:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Соціальні ролі особистості: системна характеристика.</li> <li>2. Соціальна поведінка особистості: структурний аналіз.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 2       |
| <p><b>Знати:</b><br/>основні соціологічні теорії суспільства.<br/><b>Вміти:</b><br/>провести комплексний аналіз соціальної системи сучасного українського суспільства.</p> | <p><b>Тема 4. Соціальна система суспільства.</b><br/><b>Лекція №5.</b><br/>План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Соціологічні теорії суспільства: історичний вимір.</li> <li>2. Соціальна система суспільства: комплексна характеристика.</li> </ol> <p><b>Список рекомендованих джерел:</b><br/>Основний: 1, 3, 4, 5.<br/>Додатковий: 5, 36, 37, 38.<br/>Інтернет-ресурси: 1, 2, 3, 6, 9.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 17<br>4 |
|                                                                                                                                                                            | <p><b>Самостійна робота студентів.</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. На основі вивчення лекційного матеріалу та відповідної теми в рекомендованій навчальній літературі, підготуйте вищенаведені питання семінарського заняття.</li> <li>2. Опрацюйте матеріал опорного конспекту з відповідної теми, визначивши (письмово) в лівому рядку конспекту назву проблеми, яка розглядалась на лекції.</li> <li>3. В опорному конспекті складіть словник понять, які увійшли до міні-лексикону відповідної теми.</li> <li>4. Підготуйте презентацію на одну із запропонованих тем:             <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Місце і роль соціальної системи в суспільстві.</li> <li>2) Специфіка соціальної сфери в системі:</li> </ol> </li> </ol> | 9       |

|                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
|                                                                                                                                                                                                             | <p>«виробництво - споживання».</p> <p>Самоорганізація та саморозвиток соціальної системи.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |         |
|                                                                                                                                                                                                             | <p><b>Семінар №5.</b></p> <p>План семінару:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Сутність та основні типи соціальної системи суспільства.</li> <li>2. Основні принципи організації соціальної системи суспільства.</li> <li>3. Основні функції соціальної системи суспільства.</li> </ol> <p>Соціальне напруження суспільної системи в період пандемічної кризи.</p>                                                                                                                                                                                                              | 4       |
| <p><b>Знати:</b><br/>основні концепції соціальної структури суспільства в соціології, її основні компоненти.</p> <p><b>Вміти:</b><br/>аналізувати сучасну соціальну структуру українського суспільства.</p> | <p><b>Тема 5. Соціальна структура суспільства</b></p> <p><b>Лекція №6.</b></p> <p>План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Історична еволюція поглядів на соціальну структуру суспільства в соціології.</li> <li>2. Соціальні спільноти як форма сталого об'єднання індивідів.</li> <li>3. Соціологічні теорії класів та класової структури суспільства.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                      | 19<br>2 |
|                                                                                                                                                                                                             | <p><b>Лекція № 7.</b></p> <p>План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Соціальні групи та страти в соціальній структурі суспільства.</li> <li>2. Соціальна мобільність сучасної соціальної структури суспільства</li> </ol> <p><b>Список рекомендованих джерел:</b><br/>Основний: 1, 3, 4, 5.<br/>Додатковий: 3, 35, 36, 37.<br/>Інтернет-ресурси: 1, 2, 3, 4.</p>                                                                                                                                                                                                        | 2       |
|                                                                                                                                                                                                             | <p><b>Самостійна робота студентів.</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. На основі вивчення лекційного матеріалу та відповідної теми в рекомендованій навчальній літературі, підготуйте вищенаведені питання семінарського заняття.</li> <li>2. Опрацюйте матеріал опорного конспекту з відповідної теми, визначивши (письмово) в лівому рядку конспекту назву проблеми, яка розглядалась на лекції.</li> <li>3. В опорному конспекті складіть словник понять, які увійшли до міні-лексикону відповідної теми.</li> <li>4. Виконайте індивідуально-творчі завдання:</li> </ol> | 11      |

|                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |         |
|--------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
|                                            | <p>4.1 Складіть перелік каналів горизонтальної та вертикальної мобільності, що функціонують в українському суспільстві. Проаналізуйте кожен канал за такою схемою:</p> <p>4.1.1 Чи є у мене бажання скористатися даним каналом?</p> <p>4.1.2 Мої соціальні переваги у використанні даного каналу. Порівняйте результати аналізу каналів. Виберіть той канал мобільності, для використання якого у Вас найбільше переваг.</p> <p>4.2 Розподіліть перелічені назви соціальних спільнот та соціальних груп за певними типами соціальних спільностей у відповідній таблиці: читачі наукової бібліотеки університету, сім'я, жінки, студентська група, жителі Києва, середній клас, українці, діти, дружня компанія, лікарі, сільське населення, перехожі, троє друзів, ті, що виїхали на ПМЖ в іншу країну, спортивна команда.</p> <p>4.3. Соціальний інститут виникає у суспільстві тільки тоді, коли в ньому виникає об'єктивна потреба. Якщо потреба зникає – зникає й соціальний інститут. Проілюструйте цю закономірність прикладом із сучасності.</p> <p>5. Підготуйте презентацію на тему: «КНТЕУ як соціальна система». У презентації охарактеризуйте КНТЕУ як соціальну організацію, знайдіть наявність усіх ознак соціальної організації, опишіть її типологію.</p> |         |
|                                            | <p><b>Семінар № 6.</b><br/>План семінару:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Соціальні спільності: сутність, ознаки та типологія.</li> <li>2. Класи та класова структура суспільства, історична типологія та сучасна трансформація.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 2       |
|                                            | <p><b>Семінар № 7.</b><br/>План семінару:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Соціальні групи і страти: умови формування та сучасна класифікація.</li> <li>2. Соціальна мобільність: детермінанти виникнення, типи (види), система каналів, конструктивні та деструктивні форми.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 2       |
| <b>Знати:</b><br>основні теорії соціальних | <p><b>Тема 6. Соціальна організація суспільства</b><br/><b>Лекція №8.</b><br/>План лекції:</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 18<br>2 |

|                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <p>організацій в соціології, сучасну систему соціальних інститутів суспільства.</p> <p><b>Вміти:</b><br/>провести системний аналіз соціальної організації сучасного українського суспільства.</p> | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Формування організаційної структури в соціальній системі суспільства.</li> <li>2. Теорія соціальних організацій в соціології.</li> </ol> <p><b>Лекція №9.</b><br/>План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Соціальний інститут як організаційний та ціннісно-нормативний комплекс.</li> <li>2. Інституціоналізація соціальної сфери як суспільний процес.</li> </ol> <p><b>Список рекомендованих джерел:</b><br/>Основний: 1, 3, 4, 5.<br/>Додатковий: 3, 35, 36, 37.<br/>Інтернет-ресурси: 1, 2, 3, 4, 9.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <p>2</p>  |
|                                                                                                                                                                                                   | <p><b>Самостійна робота студентів.</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. На основі вивчення лекційного матеріалу та відповідної теми в рекомендованій навчальній літературі, підготуйте вищенаведені питання семінарського заняття.</li> <li>2. Опрацюйте матеріал опорного конспекту з відповідної теми, визначивши (письмово) в лівому рядку конспекту назву проблеми, яка розглядалась на лекції.</li> <li>3. В опорному конспекті складіть словник понять, які увійшли до міні-лексикону відповідної теми.</li> <li>4. Виконайте індивідуально-творчі завдання: <ol style="list-style-type: none"> <li>4.1 Один з провідних американських соціологів Райт Міллс писав: «суспільство це певна конфігурація інститутів, які під час свого функціонування організують дії людей. У сучасному суспільстві налічується п'ять загальноінституціональних порядків: 1) економічний – інститути, що організують господарську діяльність; 2) політичний – інститути влади; 3) сімейний – інститути, що регулюють статеві відносини, народження й соціалізацію дітей; 4) військові – інститути, що захищають суверенність; 5) релігійний – інститути, що організують колективне шанування богів».</li> <li>Які важливі інститути не названі Р. Міллсом? Які види діяльності вони організують та регулюють?</li> <li>4.2. Чи закріпилися в українському суспільстві певні інституціональні норми (як правила інституціональної поведінки людей в суспільстві): <ol style="list-style-type: none"> <li>4.2.1. Святкування національних свят;</li> </ol> </li> </ol> </li> </ol> | <p>10</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p>4.2.2 Вибори депутатів Верховної Ради;<br/> 4.2.3 Одержання вищої освіти;<br/> 4.2.4 Реєстрація шлюбу;<br/> 4.2.5 Дотримання черги у магазині;<br/> 4.2.6 Перехід вулиці у зазначеному місці;<br/> 4.2.7 Придбання квитка у громадському транспорті.</p>                                                    |    |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p><b>Семінар №8.</b><br/> План семінару:<br/> 1. Соціальна організація: поняття, передумови виникнення, структура, принципи, типи.<br/> 2. Соціальний інститут: сутність, структура, типологія, функції.<br/> 3. Місце і роль інститутів охорони здоров'я в умовах поширення інфекційних захворювань.</p>     | 2  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p><b>Семінар №9.</b><br/> План семінару:<br/> 1. Соціальні рухи: поняття, ознаки та типологія.<br/> 2. Інституціоналізація: сутність та основні етапи.</p>                                                                                                                                                    | 2  |
| <p><b>Знати:</b><br/> основні категорії соціального розвитку: «соціальну взаємодію», «соціальну комунікацію», «соціальні відносини»; основні положення теорії соціального процесу в соціології.</p> <p><b>Вміти:</b><br/> аналізувати соціальний процес в сучасному українському суспільстві.</p> | <p><b>Тема 7. Соціальний процес.</b></p> <p><b>Лекція №10.</b><br/> План лекції:<br/> 1. Система соціальної взаємодії суб'єктів в соціальній системі суспільства.<br/> 2. Соціальні відносини як результат соціальної взаємодії суб'єктів.</p>                                                                 | 18 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p><b>Лекція №11.</b><br/> План лекції:<br/> 1. Теорія соціального процесу в соціології.<br/> 2. Соціальний прогрес та регрес в соціальному розвитку.</p> <p><b>Список рекомендованих джерел:</b><br/> Основний: 1, 3, 4, 5.<br/> Додатковий: 3, 32, 35, 37.<br/> Інтернет-ресурси: 1, 2, 3, 4.</p>            | 2  |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p><b>Самостійна робота студентів.</b><br/> 1. На основі вивчення лекційного матеріалу та відповідної теми в рекомендованій навчальній літературі, підготуйте вищенаведені питання семінарського заняття.<br/> 2. Опрацюйте матеріал опорного конспекту з відповідної теми, визначивши (письмово) в лівому</p> | 10 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |    |

|                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
|                                                                                                                                                                                       | <p>рядку конспекту назву проблеми, яка розглядалась на лекції.</p> <p>3. В опорному конспекті складіть словник понять, які увійшли до міні-лексикону відповідної теми.</p> <p>4. <i>Підготуйтеся до диспуту на тему: Чи можливо назвати українське суспільство «суспільством масового споживання»?</i></p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |         |
|                                                                                                                                                                                       | <p><b>Семінар №10.</b><br/>План семінару:</p> <p>1. Соціальна взаємодія: сутність та класифікація.</p> <p>2. Соціальні відносини: поняття, основні типи та види.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 2       |
|                                                                                                                                                                                       | <p><b>Семінар №11.</b><br/>План семінару:</p> <p>1. Соціальний процес: сутність, типи та форми, структура, стадії, основні протиріччя та рушійні сили.</p> <p>2. Соціальний конфлікт та соціальний консенсус (компроміс) як основні форми вирішення соціальних протиріч.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 2       |
| <p><b>Знати:</b><br/>сутність, структуру та основні методи соціального управління.</p> <p><b>Вміти:</b><br/>визначити та проаналізувати систему соціального управління в Україні.</p> | <p><b>Тема 8. Соціальне управління.</b><br/><b>Лекція №12.</b><br/>План лекції:</p> <p>1. Теорія соціального управління в соціології.</p> <p>2. Соціальні норми та соціальний контроль в соціальному управлінні.</p> <p><b>Список рекомендованих джерел:</b><br/>Основний: 1, 3, 4, 5.<br/>Додатковий: 3, 32, 35, 37.<br/>Інтернет-ресурси: 1, 2, 3, 4, 9.</p>                                                                                                                                                                                                                                                          | 18<br>4 |
|                                                                                                                                                                                       | <p><b>Самостійна робота студентів.</b></p> <p>1. На основі вивчення лекційного матеріалу та відповідної теми в рекомендованій навчальній літературі, підготуйте вищенаведені питання семінарського заняття.</p> <p>2. Опрацюйте матеріал опорного конспекту з відповідної теми, визначивши (письмово) в лівому рядку конспекту назву проблеми, яка розглядалась на лекції.</p> <p>3. В опорному конспекті складіть словник понять, які увійшли до міні-лексикону відповідної теми.</p> <p>4. <i>Підготуйте презентацію на одну із запропонованих тем:</i></p> <p>1) Громадська думка як форма соціального контролю.</p> | 10      |

|                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |         |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|
|                                                                                                                                                                                    | <p>2) Соціальні санкції як вид управлінських дій.</p> <p>3) Норма як модель, стандарт та критерій організації соціального життя особистості.</p> <p>5. Підготуватися до диспуту на тему: «Соціальне управління суспільством в умовах пандемії».</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |         |
|                                                                                                                                                                                    | <p><b>Семінар №12.</b></p> <p>План семінару:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Соціальне управління: сутність, суб'єкт, об'єкт, агенти, структура, типи та засоби.</li> <li>2. Принципи, методи та засоби соціального управління.</li> <li>3. Соціальні норми: сутність та класифікація.</li> <li>4. Соціальний контроль: основні елементи, типи та механізм дії.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 4       |
| <p><b>Знати:</b><br/>основні положення методології соціального дослідження.</p> <p><b>Вміти:</b><br/>визначати основні методи соціологічного дослідження та користування ними.</p> | <p><b>Тема 9. Методологія та методика соціологічних досліджень.</b></p> <p><b>Лекція №13.</b></p> <p>План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Теоретико-методологічні засади соціологічного дослідження.</li> <li>2. Основні методи збирання та аналізу соціологічної інформації.</li> </ol> <p><b>Список рекомендованих джерел:</b><br/>Основний: 1, 3, 4, 5.<br/>Додатковий: 11, 32, 35, 37.<br/>Інтернет-ресурси: 1, 2, 3, 4.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 18<br>2 |
|                                                                                                                                                                                    | <p><b>Самостійна робота студентів.</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. На основі вивчення лекційного матеріалу та відповідної теми в рекомендованій навчальній літературі, підготуйте вищенаведені питання семінарського заняття.</li> <li>2. Опрацюйте матеріал опорного конспекту з відповідної теми, визначивши (письмово) в лівому рядку конспекту назву проблеми, яка розглядалась на лекції.</li> <li>3. В опорному конспекті складіть словник понять, які увійшли до міні-лексикону відповідної теми.</li> <li>4. Виконайте практичне завдання: <ul style="list-style-type: none"> <li>4.1 Виберіть тему (проблему) соціологічного дослідження.</li> <li>4.2 У складі соціологічної групи візьміть участь у розробці програми, плану та соціологічної анкети для проведення соціологічного дослідження.</li> </ul> </li> </ol> | 14      |

|                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
|                                                                                                                                                                                                                     | <p><i>4.3 Візьміть участь у проведенні соціологічного дослідження та підрахування його результатів.</i></p> <p><b>Перелік запропонованих проблем для проведення дослідження.</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Соціально-культурні цінності студентської групи.</li> <li>2) Моделі міжособистісних відносин в студентській групі.</li> <li>3) Моделі поведінки студентської групи.</li> <li>4) Формування мотивів до навчання в студентській групі.</li> <li>5) Етика міжособистісних стосунків в студентській групі.</li> <li>6) Рівні та форми конфліктів в студентській групі.</li> <li>7) Викладач-студент – рівні взаємо порозуміння та взаємодії.</li> <li>8) Роль та значення мікро середовища в житті студентів.</li> <li>9) Мобільність студентів у навчанні.</li> </ol> <p>Готовність до самостійного життя студентів академічної групи.</p> |             |
|                                                                                                                                                                                                                     | <p><b>Семінар № 13.</b></p> <p>План семінару:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Соціальна проблема в соціології: типи, рівні та механізми визначення і формування.</li> <li>2. Основні методи соціологічного дослідження.</li> </ol> <p>Анкета соціального дослідження: принципи побудови, види та основні форми використання.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 2           |
| <p><b>Знати:</b><br/>структуру та основні етапи проведення соціологічного дослідження.</p> <p><b>Вміти:</b><br/>розробити програму, робочий план, соціологічну анкету;<br/>провести соціологічне дослідження та</p> | <p><b>Тема 10. Організація і техніка проведення соціологічних досліджень.</b></p> <p><b>Лекція №14.</b></p> <p>План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Програма та основні етапи соціологічного дослідження.</li> <li>2. Основні процедури соціологічного дослідження.</li> </ol> <p><b>Список рекомендованих джерел:</b></p> <p>Основний: 1, 3, 4, 5.<br/>Додатковий: 11, 32, 35, 37.<br/>Інтернет-ресурси: 1, 2, 3, 4.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 18<br><br>2 |
|                                                                                                                                                                                                                     | <p><b>Самостійна робота студентів.</b></p> <p>Участь у підготовці науково-презентаційного звіту за підсумками проведення соціологічного дослідження.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 14          |

|                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |     |
|---------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| обробити його результати, надати відповідні практичні рекомендації. | <b>Семінар №14.</b><br>План семінару:<br>1. <i>Презентація наукового звіту соціологічних груп за підсумками соціологічних досліджень за відповідним планом:</i><br>1.1 Основні методи збирання, обробки та аналізу соціологічної інформації: класифікація та функції.<br>1.2 Програма соціологічного дослідження: сутність та структура.<br>1.3 Основні етапи соціологічного дослідження.<br>1.4 Робочий план соціологічного дослідження: сутність та структура.<br>1.5 Результати соціологічного дослідження та практичні рекомендації.<br>2. Обговорення результатів та прийняття науково-практичних рекомендацій.<br>3. Визначення рейтингових оцінок роботи кожної групи за підсумками соціологічного дослідження. | 2   |
|                                                                     | Разом                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 180 |

\* Курсивом визначено інтерактивні завдання з навчальної дисципліни «Соціологія»

### 3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ\*

#### Основний

1. Барвінський А.О. Соціологія: курс лекцій для студ. вищ. навч. закл. / А.О. Барвінський. – Київ: ЦНЛ, 2015. – 327 с.
2. Соціологія: навчальний посібник для студентів для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання, що вивчають «Соціологію» / О. В. Горпинич, О. Ю. Клименко, Л. М. Москаленко, М. С. Труш, В. Ф. Ятченко – Київ : ДУТ, 2019. – 235 с..
3. Козирєв М.П. Соціологія: підручник / М.П. Козирєв. – Львів: Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2016. – 655 с.
4. Сірий Є.В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів / Є.В. Сірий. – К.: Атіка, 2015. – 479 с.
5. Соціологія: підручник для студ. вищ. навч. закл. / [авт.: В.І. Волович, М.І. Горлач, В.Г. Кремень та ін.]. – Київ: Центр учбової літератури, 2014. – 808 с.

#### Додатковий

6. Богдан О. Щоварто знати про соціологію та соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених / О. Богдан. – К.: Дух і Літера, 2015. – 380 с.
7. Бойко В.А. Посібник до вивчення курсу “Соціологія релігії” / В.А. Бойко; Дніпропетр. нац. ун-т ім. Олеся Гончара. – Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2015. – 23 с.
8. Болотіна Є.В. Соціологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Є.В. Болотіна, В.Б. Мішура. – Київ: Центр навчальної літератури, 2007. – 128 с.
9. Вахштайн В. Пост - пострадянська соціологія: кінець першого акту / В. Вахштайн // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – Київ, 2011. – № 2. – С. 59-77.
10. Герасимчук А.А. Соціологія: Навч. посібник / А.А. Герасимчук, Ю.І. Палеха, О.М. Шиян. – 3-тє вид., випр. й доп. – К.: Вид-во Європейського університету, 2003. – 245 с.
11. Головатий М.Ф. Соціологія політики: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / М.Ф. Головатий. – К.: МАУП, 2003. – 504 с.
12. Гудзенко О.З. Посібник до вивчення курсу “Соціологія соціальних змін” / О.З. Гудзенко; Дніпропетр. нац. ун-т ім. Олеся Гончара. – Дніпропетровськ: РВВ ДНУ, 2015. – 23 с.
13. Дворецька Г.В. Соціологія: навч. посіб. / Г.В. Дворецька; Держ. вищ. навч. закл. “Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана”. – К.: КНЕУ, 2013. – 428 с.
14. Дворецька Г.В. Соціологія: Навч. посібник / Г.В. Дворецька. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2002. – 472 с.

15. Димитрова Л.М. Соціологія управління та організацій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л.М. Димитрова. – 2-ге вид., випр. і допов. – Київ: Ліра-К; Політехніка НТУУ “КПІ”, 2005. – 156 с.
16. Дороніна М.С. Соціологія (візуалізація основних положень): навч. посіб. / М.С. Дороніна, Л.О. Сасіна. – Харків: ХНЕУ, 2011. – 171 с.
17. Економічна соціологія: хрестоматія: навч. посіб для студентів ВНЗ / Дніпропетр. нац. ун-т ім. Олеся Гончара; за ред. проф. В.Г. Городяненка. – Дніпропетровськ: Ліра, 2014. – 325 с.
18. Іващенко О. Соціологія вартості (повсякденного) життя в сучасній Україні: в пошуках джерел / О. Іващенко // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – Київ, 2011. – № 3. – С. 84-112.
19. Костицький В.В. Соціологія права: науково-теоретична спадщина Євгена Ерліха і проблеми розвитку сучасної науки: монографія / В. Костицький, О. Кобан; Ін-т законодав. передбачень і прав. експертизи. – Вид. 2-ге. – Київ: Коло, 2016. – 255 с.
20. Кузьменко Т.М. Соціологія. Навч. посіб. / Т.М. Кузьменко. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 320 с.
21. Култаєва М.Д. Європейська теоретична соціологія XX-XXI століття: навч. посіб. / М.Д. Култаєва, О.І. Навроцький, І.І. Шеремет. – Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2013. – 371 с.
22. Купрій Т.Г. Соціологія освіти: навч. посіб. / Т.Г. Купрій; Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка. – Київ: Логос, 2014. – 303 с.
23. Курчаба Т. Соціологія: навч.-метод. посіб. / Т. Курчаба; Львів. держ. ун-т фіз. культури, Каф. гуманітар. дисциплін. – Львів: Сорока Т.Б., 2015. – 183 с.
24. Кутуєв П. Соціологія: історичні витоки та сучасні трансформації / П. Кутуєв // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – Київ, 2009. – № 3. – С. 183-206.
25. Лукашевич М.П. Соціологія сім'ї: підручник / М.П. Лукашевич. – Київ: Знання, 2013. – 223 с.
26. Лукашевич М.П. Соціологія туризму: підручник / М.П. Лукашевич, С.М. Мошак, Ф.Ф. Шандор. – Київ: Знання, 2015. – 303 с.
27. Лукашевич М.П. Соціологія економіки: Підручник для студентів вищих навч. закладів / М.П. Лукашевич. – К.: Каравела, 2005. – 283 с.
28. Лукашевич М.П. Соціологія. Загальний курс: Підручник для студентів вищих навч. закладів / М.П. Лукашевич, М.В. Туленков. – 2-е вид. – К.: Каравела, 2006. – 407 с.
29. Нікон Н.О. Соціологія управління: навч.-метод. посіб. / Н.О. Нікон; Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова, Ін-т соц. наук, Каф. соціології. – Одеса: ВМВ, 2014. – 82 с.
30. Перегуда Є.В. Соціологія: навчальний посібник / Є.В. Перегуда та ін. – К.: КНУБА, 2012. – 140 с.

31. Пірен М.І. Загальна соціологія: підруч. для студентів ВНЗ / М.І. Пірен; Міжрегіон. акад. упр. персоналом (МАУП). – Київ: Персонал, 2014. – 477 с.
32. Подольська Є.А. Соціологія: 100 питань – 100 відповідей / Є.А. Подольська, Т.В. Подольська. – Київ: Інкос, 2009. – 352 с.
33. Пшеничнюк О.В. Соціологія: посіб. для підготов. до іспитів / О.В. Пшеничнюк, О.В. Романовська; вид. 3-є, випр. – Київ: Паливода А.В., 2007. – 170 с.
34. Сорока Ю.Г. Соціологія культури: навч.-метод. посіб. / Ю.Г. Сорока; Харків. нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна. – Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2015. – 135 с.
35. Соціологія культури: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів освіти / О.М. Семашко, В.М. Піча, О.І. Погорілий, Л. Т. Ніколаєнко; За ред.: О.М. Семашка, В.М. Пічі. – К.; Л.: Каравела; Новий світ-2000, 2002. – 334 с.
36. Соціологія права: Навч. посібник / О.М. Джужа, В.М. Вовк, І.Г. Кириченко, С.М. Ковальський; За ред. О.М. Джужи. – К.: ЮрінкомІнтер, 2004. – 286 с.
37. Соціологія: конспект лекцій для студ. усіх спец. / уклад.: С.М. Руденко, О.О. Маркозова. – Харків: ХДУХТ, 2014. – 106 с.
38. Соціологія: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / М.П. Требін; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Х.: Право, 2010. – 223 с.
39. Соціологія: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів – 2-ге вид., доопр., доп / за заг. ред. В.І. Докаша. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 448 с.
40. Соціологія: навч. посіб. / За заг. ред. А.М. Чернія; авт.: І.Р. Байрак, І.І. Бойко, В.І. Волобуєв та ін.; Нац. аграр. ун-т. – Вид. 2-ге, доп. – Київ: Міленіум, 2006. – 352 с.
41. Соціологія: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. В.Г. Городяненка; [авт. кол.: В.Г. Городяненко, О.В. Гілюн, А.В. Демічева та інші]. – 2-е вид., переробл., допов. – Київ: Академія, 2005. – 560 с.
42. Соціологія: підручник / за ред. В.П. Пічі. – 4-те вид., випр. – Львів: “Магнолія-2006”, 2008. – 292 с.
43. Соціологія: терміни, поняття, персоналії: Навч. словник-довідник для студентів / За ред. В.М. Пічі. – 2-ге вид., стер. – Л.: Новий Світ-2000, 2004. – 476 с.
44. Юрій М.Ф. Соціологія культури: Навч. посібник / М.Ф. Юрій. – К.: Кондор, 2006. – 300 с.
45. Яремчук С.С. Соціологія: навч. посіб. / С.С. Яремчук; Чернів. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці: Рута, 2015. – 239 с.

*Internet–ресурси*

46. Офіційний сайт Інституту соціології НАН України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://i-soc.com.ua/ukr/index.php>

47. Електронна бібліотека Інституту соціології НАН України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://i-soc.com.ua/institute/el\\_library.php](http://i-soc.com.ua/institute/el_library.php)
48. Фаховий журнал «Соціологія: теорія, методи, маркетинг». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/5932>
49. Офіційний сайт Українського Інституту соціальних досліджень імені Олександра Яременка. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uisr.org.ua/>
50. Центр соціальних та маркетингових досліджень SOCIS. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://socis.kiev.ua/ua/>
51. Соціологічна Асоціація України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.sau.kiev.ua/>
52. Центр Разумкова. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://razumkov.org.ua/>
53. База даних соціологічних досліджень The European Social Survey (the ESS). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.europeansocialsurvey.org/>
54. Офіційний інформаційний портал Кабінету міністрів України «Коронавірус в Україні». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://covid19.gov.ua/>

*\*Примітка: курсивом зазначені джерела, які наявні в бібліотеці КНТЕУ.*